

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ
ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ**

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

**Факультет соціальних комунікацій і
музейно-туристичної діяльності**

Кафедра туристичного бізнесу

КУЛЬТУРНО-ІСТОРИЧНА РЕГІОНАЛІСТИКА

Програма та навчально-методичні матеріали докурсу

Харків, ХДАК, 2023

УДК 930.85:338.48

К 90

Друкується за рішенням науково-методичної ради ХДАК
(Протокол № 10 від 20.04.2023 р.)

Рецензенти:

Соляник А.А., доктор педагогічних наук, професор, проректор з наукової роботи ХДАК.

Гапоненко Г. І., к.е.н., доцент, доцент кафедри туристичного бізнесу та країнознавства Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

Укладач:

Божко Любов Дмитрівна, доктор культурології, завідувач кафедри туристичного бізнесу

К 90 **Культурно-історична регіоналістика** : програма та навчально-методичні матеріали для магістрів спец. 242 «Туризм і рекреація», освітня програма «Туризмознавство» / М-во культури та інформ. політики України, Харків. держ. акад. культури, Ф-т соц. комунікацій і музейно-туристич. діяльності, Каф. туристичного бізнесу ; [уклад. Л. Д. Божко]. — Харків : ХДАК, 2023. — 27с.

Навчальний курс «Культурно-історична регіоналістика» забезпечує формування у майбутніх фахівців з туризму уяву про регіон, як історико-культурну територію, що має спільні риси з культурою України й локальні своєрідності, а також освоєння методів міждисциплінарного аналізу основних сфер життєдіяльності народів регіону.

УДК 930.85:338.48(073)

© Харківська державна академія культури, 2023

© Божко Л.Д. 2023

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань - 24 Сфера обслуговування Спеціальність - 242 «Туризм і рекреація»	Вибіркова	
Індивідуальне науково-дослідне завдання курсова робота або аналоги (назва) Загальна кількість годин - 120	Освітньо-професійна програма - Туризмознавство	Рік підготовки:	
		1-й	1-й
		Семестр	
		2-й	2-й
		Лекції	
З них: для денної форми навчання: аудиторних – 60 самостійної роботи – 60 для заочної форми навчання: аудиторних – 20 самостійної роботи – 100	Рівень вищої освіти – другий (магістерський)	30 год.	10 год.
		Практичні, семінарські	
		30 год.	10 год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		60 год.	100 год.
		Індивідуальні завдання: - год.	
		Вид контролю: екзамен	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 60/60

для заочної форми навчання – 20/100

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Культурно-історична регіоналістика є курсом за вибором підрозділу ОПП 2.1. Гуманітарні та соціально-економічні освітні компоненти і вивчається у 2 семестрі 1 року навчання. Обсяг дисципліни в кредитах ЄКТС – 4 кредити, 30 год. – лекційних, 30 - практичних.

Мета: сформувати у майбутніх фахівців з туризму уяву про регіон, як історико-культурну територію, що має спільні риси з культурою України й локальні своєрідності, а також освоєння методів міждисциплінарного аналізу основних сфер життєдіяльності народів регіону.

Завдання: визначаються необхідністю освоєння методології регіонознавства, пізнання факторів і закономірностей розвитку регіонів, їхньої структурної організації, культурних функцій, а також розумінням значимості регіональних ресурсів у розвитку української культури.

Важливим практичним завданням навчання даній дисципліні є підготовка студентів до самостійної роботи в контексті професійного знання свого регіону і його культурних потреб.

Предмет вивчення дисципліни – регіон як культурно-історичне явище.

Об'єкт вивчення – особливості історико-культурного розвитку окремих регіонів України

Загальні та фахові компетентності, які формує дисципліна (відповідно до освітньо-професійної програми).

Загальні компетентності	ЗК1. Здатність до аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та перевірених фактів.
	ЗК2. Набуття гнучкого та креативного способу мислення, яке дає можливість зрозуміти, розв'язати та науково осмислити проблеми та задачі, які стоять перед фахівцями з туризму в умовах реалій сучасного туристського ринку.
	ЗК3. Здатність до постійного навчання, та здатність осмислювати власний досвід та передавати його іншим у процесі викладання.
	ЗК4. Здатність відтворювати знання, методи та навички відповідно до контексту та продукувати на їх базі власні пропозиції
	ЗК5. Здатність до оцінки а аналізу соціально-економічних процесів на мега-, макро-, мезо- та мікроекономічному рівнях.
	ЗК8. Усне і письмове спілкування як рідною, так і іноземними мовами, уміння вести дискусію, використовувати відповідну термінологію та способи вираження думки в усній та письмовій формах.
	ЗК9. Здатність виконувати професійну діяльність

	відповідно до стандартів якості, а також володіти засобами їх впровадження
Фахові компетентності	ФК1. Спеціалізовані концептуальні поглиблені знання: нормативної бази, яка визначає діяльність підприємств індустрії туризму в Україні та світі; специфіки глобалізаційних процесів у сучасному світі, розуміння законів, за якими розвиваються культури, метакультури та субкультури сучасного світу;
	ФК2. Розуміння специфіки психології представників різних соціокультурних груп та здатність адекватно реагувати на їх вимоги у процесі обслуговування; з психології міжособистісних стосунків.
	ФК7. Розробляти державні, регіональні та місцеві програми розвитку туристичної галузі, впроваджувати ефективну інвестиційну політику на різних рівнях господарювання.
	ФК8. Визначати напрями удосконалення державної політики у галузі туризму з огляду на геополітичну стратегію розвитку країни.
	ФК16. Адекватне донесення власних висновків, а також знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до професіоналів туристичного бізнесу та користувачів турпослуг.
	ФК17. Здатність будувати комунікаційну мережу для обміну інформацією та зворотнього зв'язку.
	ФК23. Випускник програми повинен бути відповідальним за розвиток професійного знання і практик, оцінку стратегічного розвитку команди, зокрема: приймати рішення у складних і непередбачуваних умовах туристичного ринку; вільно застосовувати основні принципи стратегічного управління, намагаючись впливати на зміни у туристичній сфері; креативно мислити відповідно до викликів бізнесу, генерувати ідеї, бути рішучим у провадженні нових стратегій.
	ФК25. Здатність до подальшого навчання, яке значною мірою є автономним та самостійним, зокрема: ставити перед собою завдання у межах загального кола власних обов'язків, використовуючи наявні технології та адаптуючись до нових; керувати власною кар'єрою та безперервно продовжувати освіту; знаходити відповідні засоби подальшого підвищення кваліфікації у сфері туризму.

Програмні результати навчання (відповідно до освітньо-професійної програми)

	<p>ПРН4. Продемонструвати поглиблене знання специфіки глобалізаційних процесів у сучасному світі, розуміння законів, за якими розвиваються культури, метакультури та субкультури сучасного світу.</p>
	<p>ПРН5. Розуміти специфіку психології представників різних соціокультурних груп та адекватно реагувати на їх вимоги у процесі обслуговування (створення турпродукту, турпослуги, турпідприємства, турорганізації, турподії тощо).</p>
	<p>ПРН10. Активно впливати на формування та розвиток туристичного образу України, визначати напрями удосконалення державної політики у галузі туризму з огляду на існуючу геополітичну стратегію її розвитку, проводити аналіз конкурентоспроможності національного туристичного продукту, відповідно до динаміки та структури міжнародних туристичних потоків.</p>

Політика дисципліни

- Політика виставлення оцінок (пропущені заняття, відпрацювання пропусків): кожна оцінка виставляється відповідно до розроблених викладачем та заздалегідь оголошених студентам критеріїв, а також мотивується в індивідуальному порядку на вимогу студента; у випадку не відпрацювання студентом усіх передбачених **т.предметн** занять до екзамену він не допускається; пропущені заняття обов'язково мають бути відпрацьовані. Форму і час відпрацювання студент та викладач взаємопогоджують.

- Політика академічної поведінки та доброчесності (плагіат, поведінка в аудиторії): конфліктні ситуації мають відкрито обговорюватись в академічних групах з викладачем, необхідно бути взаємно толерантним, поважати думку іншого. Плагіат та інші форми нечесної роботи неприпустимі. Недопустимі підказки і списування у ході семінарських занять, контрольних роботах, на іспиті.

Норми академічної етики: дисциплінованість; дотримання субординації; чесність; відповідальність; робота в аудиторії з відключеними мобільними телефонами.

2. Програманавчальної дисципліни

Розділ 1.

Методологічні основи культурно-історичної регіоналістики

Тема 1. Регіонознавство як наука. Методи й рівні вивчення регіонів

Регіонознавство, регіоналістика, регіонологія. Регіоналістика в колі суміжних дисциплін. Предмет регіонознавства. Структура регіонознавства.

Етимологія слова "регіон". Поняття "регіон" у вітчизняній і закордонній науці. "Регіон" як наукова категорія. Співвідношення понять "регіон", "район", "область", "губернія", "країна". Основні підходи до вивчення регіонів і принципи районування. Рівні вивчення регіонів: макрорівень, мезоуровень, мікрорівень. Методи дослідження регіонів (спеціалізовані й загальні). Джерелознавство.

Тема 2. Історія становлення регіонознавства

Перші регіональні дослідження в Росії (П.П. Семенов-Тянь-Шанський, А.І. Шпаків, А.Н. Челицев, С.Ю. Вітте й ін.). Науковий центр з регіональних досліджень і діяльність В.І. Вернадського. Регіональні дослідження в різних сферах науки в 60-80-і роки. Діяльність міжнародної Академії регіонального розвитку й співробітництва (Марс) в 90-і роки ХХ століття. Декларація про регіоналізм в Європі (Асамблея регіонів Європи 1997 р.). Тенденція комплексності у вивченні регіонів.

Тема 3. Сучасна концепція дослідження культури регіону

Поняття "тип", "ареал", "історико-культурна зона" у регіоналістиці. Проблеми реконструкції в сучасній науці. Тип як система. Культурно-історичний тип. Поняття "топохрон" і його евристична функція. Структура регіональної культури (матеріальна, духовна й художня). Вплив на локальні об'єкти природно-географічних, соціоетнічних, геополітичних, історико-культурних чинників.

Тема 4. Історія регіонального устрою України й фактори регіонального розвитку

Форми територіального устрою Русі, Московського князівства. Еволюція територіально-адміністративної системи Російської імперії. Національно-територіальна форма державного устрою післяжовтневого періоду. Економіко-технократична форма регіонального устрою. Основні фактори регіонального розвитку: геополітична, національна, демографічний, екологія й природокористування.

Тема 5. Сучасна державна регіональна політика. Перспективи розвитку культури регіонів України

Концепції регіонального розвитку України на межі ХХ-ХХІ століть. Конституційні політико-правові основи сучасної регіональної політики. Формування нових політологічних і культурологічних моделей сучасного розвитку в координатах „центр-регіони”. Методологія, цілі й завдання державної регіональної політики. Стратегічні завдання регіонального розвитку. Проекти програм культурного розвитку регіонів

України. Регіональні культури та їх взаємовплив. Вплив історичних й культурно-етнічних факторів на поглиблення регіоналізації.

Розділ 2.

Особливості історико-культурних регіонів України

Тема 6. Закарпаття, Буковина.

Загальна характеристика історії формування історико-культурного регіону; пам'ятки історії; пам'ятки археології; пам'ятки містобудування і архітектури; пам'ятки мистецтва; документальні пам'ятки; народні промисли; етнографічні пам'ятки (усна народна творчість, етнічне вбрання, особливості побудови) та етнографічні свята.

Тема 7. Галичина, Поділля, Волинь

Загальна характеристика історії формування історико-культурного регіону; пам'ятки історії; пам'ятки археології; пам'ятки містобудування і архітектури; пам'ятки мистецтва; документальні пам'ятки; народні промисли; етнографічні пам'ятки (усна народна творчість, етнічне вбрання, особливості побудови) та етнографічні свята.

Тема 8. Чернігівщина, Київщина

Загальна характеристика історії формування історико-культурного регіону; пам'ятки історії; пам'ятки археології; пам'ятки містобудування і архітектури; пам'ятки мистецтва; документальні пам'ятки; народні промисли; етнографічні пам'ятки (усна народна творчість, етнічне вбрання, особливості побудови) та етнографічні свята.

Тема 9. Слобожанщина, Полтавщина, Донбас

Загальна характеристика історії формування історико-культурного регіону; пам'ятки історії; пам'ятки археології; пам'ятки містобудування і архітектури; пам'ятки мистецтва; документальні пам'ятки; народні промисли; етнографічні пам'ятки (усна народна творчість, етнічне вбрання, особливості побудови) та етнографічні свята.

Тема 10. Запоріжжя, Причорномор'я, Крим.

Загальна характеристика історії формування історико-культурного регіону; пам'ятки історії; пам'ятки археології; пам'ятки містобудування і архітектури; пам'ятки мистецтва; документальні пам'ятки; народні промисли; етнографічні пам'ятки (усна народна творчість, етнічне вбрання, особливості побудови) та етнографічні свята.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	устього	у тому числі					устього	у тому числі				
		л	п	сем	інд	с.р.		л	п	сем	інд	с.р.
<i>1</i>	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1												
Методологічні основи культурно-історичної регіоналістики												
Тема 1. Регіонознавство як наука. Методи й рівні вивчення регіонів	12	3		3		6	10					10
Тема 2. Історія становлення регіонознавства	12	3		3		6	10					10
Тема 3. Сучасна концепція дослідження культури регіону	12	3		3		6	14	2	2			10
Тема 4. Історія регіонального устрою України й фактори регіонального розвитку	12	3		3		6	14	2	2			10
Тема 5. Сучасна державна регіональна політика. Перспективи розвитку культури регіонів України	12	3		3		6	12	1	1			10
Разом за розділом 1	60	15		15		30	60	5	5			50
Розділ 2												
Особливості історико-культурних регіонів України												
Тема 6. Закарпаття, Буковина	12	3		3		6	12	1	1			10
Тема 7. Галичина, Поділля, Волинь	12	3		3		6	12	1	1			10
Тема 8. Чернігівщина,	12	3		3		6	12	1	1			10

Київщина												
Тема 9. Слобожанщина, Полтавщина, Донбас	12	3		3		6	12	1	1			10
Тема 10. Запоріжжя, Причорномор'я, Крим.	12	3		3		6	12	1	1			10
Разом за розділом 2	60	15		15		30	60	5	5			50
Усього годин												
ІНДЗ			-	-		-		-	-	-		
Усього годин	120	30		30		60	120	10	10			100

4. Теми практичних / семінарських / індивідуальних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Регіонознавство як наука	3
2	Історія становлення регіонознавства	3
3	Сучасна концепція дослідження культури регіону	3
4	Історія регіонального устрою України й фактори регіонального розвитку	3
5	Сучасна державна регіональна політика. Перспективи розвитку культури регіонів України	3
6	Закарпаття, Буковина	3
7	Галичина, Поділля, Волинь	3
8	Чернігівщина, Київщина	3
9	Слобожанщина, Полтавщина, Донбас	3
10	Запоріжжя, Причорномор'я, Крим	3

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Питання для самостійного опрацювання по темі: Регіонознавство як наука. Методи й рівні вивчення регіонів 1. Регіоналістика в колі суміжних дисциплін 2. Етимологія слова "регіон". 3. Поняття "регіон" у вітчизняній і закордонній науці. 4. "Регіон" як наукова категорія. 5. Співвідношення понять "регіон", "район",	6

	<p>"область", "губернія", "країна".</p> <p>6. Основні підходи до вивчення регіонів і принципи районування.</p> <p>7. Рівні вивчення регіонів.</p> <p>8. Методи дослідження регіонів.</p>	
2	<p>Питання для самостійного опрацювання по темі: Історія становлення регіонознавства</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Перші регіональні дослідження в Росії. 2. Науковий центр з регіональних дослідженнях і діяльність В.І. Вернадського. 3. Регіональні дослідження в різних сферах науки в 60-80-і роки. 4. Діяльність міжнародної Академії регіонального розвитку й співробітництва (Марс) в 90-і роки ХХ століття. 5. Декларація про регіоналізм в Європі (Асамблея регіонів Європи 1997 р.). 6. Тенденція комплексності у вивченні регіонів 	6
3	<p>Питання для самостійного опрацювання по темі: Сучасна концепція дослідження культури регіону</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття "тип", "ареал", "історико-культурна зона" у регіоналістиці. 2. Проблеми реконструкції в сучасній науці. 3. Тип як система. Культурно-історичний тип. 4. Поняття "топохрон" і його евристична функція. 5. Структура регіональної культури (матеріальна, духовна й художня). 6. Вплив на локальні об'єкти природно-географічних чинників. 7. Вплив на локальні об'єкти соціоетнічних чинників. 8. Вплив на локальні об'єкти геополітичних чинників. 9. Вплив на локальні об'єкти історико-культурних чинників. 	6
4	<p>Питання для самостійного опрацювання по темі: Історія регіонального устрою України й фактори регіонального розвитку</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Форми територіального устрою Русі, Московського князівства. 2. Еволюція територіально-адміністративної системи Російської імперії. 3. Національно-територіальна форма державного устрою післяжовтневого періоду. 4. Економіко-технократична форма регіонального устрою. 	6

	5. Основні фактори регіонального розвитку.	
5	<p>Питання для самостійногоопрацювання по темі: Сучасна державна регіональна політика. Перспективи розвитку культури регіонів України</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Концепції регіонального розвитку України на рубежі ХХ-ХХІ ст. 2. Конституційні політико-правові основи сучасної регіональної політики. 3. Формування нових політологічних і культурологічних моделей сучасного розвитку в координатах „центр-регіони”. 4. Методологія, цілі й завдання державної регіональної політики. 5. Стратегічні завдання регіонального розвитку. 6. Проекти програм культурного розвитку регіонів України. 7. Регіональні культури та їх взаємовплив. 8. Вплив історичних й культурно-етнічних факторів на поглиблення регіоналізації. 	6
6	<p>Питання для самостійногоопрацювання по темі: Закарпаття, Буковина</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. загальна характеристика історії формування історико-культурного регіону; 2. пам'ятки історії; 3. пам'ятки археології; 4. пам'ятки містобудування і архітектури; пам'ятки мистецтва; 5. документальні пам'ятки; 6. народні промисли; 7. етнографічні пам'ятки (усна народна творчіть, етнічне вбрання, особливості побудови) та етнографічні свята. 	6
7	<p>Питання для самостійногоопрацювання по темі: Галичина, Поділля, Волинь</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. загальна характеристика історії формування історико-культурного регіону; 2. пам'ятки історії; 3. пам'ятки археології; 4. пам'ятки містобудування і архітектури; пам'ятки мистецтва; 5. документальні пам'ятки; 6. народні промисли; 7. етнографічні пам'ятки (усна народна творчіть, 	6

	етнічне вбрання, особливості побудови) та етнографічні свята.	
8	<p>Питання для самостійного опрацювання по темі: Чернігівщина, Київщина</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. загальна характеристика історії формування історико-культурного регіону; 2. пам'ятки історії; 3. пам'ятки археології; 4. пам'ятки містобудування і архітектури; пам'ятки мистецтва; 5. документальні пам'ятки; 6. народні промисли; 7. етнографічні пам'ятки (усна народна творчість, етнічне вбрання, особливості побудови) та етнографічні свята 	6
9	<p>Питання для самостійного опрацювання по темі: Слобожанщина, Полтавщина, Донбас</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. загальна характеристика історії формування історико-культурного регіону; 2. пам'ятки історії; 3. пам'ятки археології; 4. пам'ятки містобудування і архітектури; пам'ятки мистецтва; 5. документальні пам'ятки; 6. народні промисли; 7. етнографічні пам'ятки (усна народна творчість, етнічне вбрання, особливості побудови) та етнографічні свята 	6
10	<p>Питання для самостійного опрацювання по темі: Запоріжжя, Причорномор'я, Крим</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. загальна характеристика історії формування історико-культурного регіону; 2. пам'ятки історії; 3. пам'ятки археології; 4. пам'ятки містобудування і архітектури; пам'ятки мистецтва; 5. документальні пам'ятки; 6. народні промисли; 7. етнографічні пам'ятки (усна народна творчість, етнічне вбрання, особливості побудови) та етнографічні свята 	6
	Разом	60

6. Методи навчання. Форми поточного та підсумкового контролю

Методи навчання. Застосовуються сучасні методи навчання, які охоплюють як цілком нові, так і оновлені традиційні методи викладання, авторські методики. У цілому ці методи поєднують інтерактивні та комп'ютерні технології: компетентісний – навчання, спрямоване на розвиток навичок, умінь і якостей, які знадобляться в роботі; різноманітні інтегровані методи навчання (заняття-ділова зустріч, заняття-подорож, заняття-навчальна конференція, заняття-презентація тощо); проектно-дослідницький метод: парі або групі студентів дають комплекс завдань чи проблемне питання, визначений час для виконання; заняття на основі інформаційно-комунікаційних технологій. Передбачається використання дистанційних форм навчання: відеоконференції в форматі лекцій або семінарів, онлайн дискусії; індивідуальне і групове консультування, опитування, спільна робота здобувачів з викладачем з додатками, комп'ютерними програмами.

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

1) Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів – *диспути, доповіді, бесіди.*

2) Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук – *робота в малих групах; проведення круглого столу та аналіз його результатів; індивідуальні завдання.*

3) Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території – *ділові та рольові ігри, імітаційні вправи, командні проекти, студентські презентації.*

4) Управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері. Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях. Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань. Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання – *індивідуальний тренінг, контрольна робота, реферати, есе, поточне опитування, екзамен.*

5) Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності. Професійно виконувати завдання в невизначених та екстремальних ситуаціях – *виступи на наукових заходах, групова дискусія, захист кваліфікаційної роботи.*

Форми контролю

№ з/п	Вид контролю	Методи контролю
1	Поточний	поточне опитування, перевірка практичних робіт, оцінювання студентських презентацій
2	Періодичний	тестові завдання
3	Самостійна робота	демонстрація і групове обговорення результатів самостійно виконаного завдання
4	Підсумковий контроль	екзамен

Пропущені заняття студенти відпрацьовують згідно завдань по темам, розміщених у класрумі дисципліни або отриманих від викладача з обов'язковим прикріпленням результатів практичного завдання, реферату, презентації у класрумі.

Підсумковий контроль проходить у формі екзамену у вигляді усної відповіді на білет аудиторно або дистанційно у вигляді відеоконференції у Meet.

7. Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Культурно-історична регіоналістика» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Поточна успішність										Сам. робота	Залік / екзамен	Усього
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10			
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	20	20	100

Розподіл балів за формами контролю.

- відвідування заняття – 1 бал;
- робота на семінарському занятті – 2 бали;
- виконання практичного завдання – до 6 балів;
- письмове тестування – 10 балів;
- підготовка та виступ з рефератом, презентацією – до 6 балів;

Можлива кількість балів, набраних до підсумкової форми контролю – 80 балів

Підсумковий контроль – 20 балів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

8. Навчально-методичне забезпечення

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1	Робоча програма дисципліни	1-10
2	Опірний конспект лекцій	1-10
3	Навчальні посібники; Кейси	1-10
4	Силабус	1-10
5	Збірка тестових і контрольних завдань для поточного оцінювання навчальних досягнень студентів;	1-10
6	Засоби підсумкового контролю (запитання до екзамену, комплект білетів для підсумкового контролю)	1-10
7	Телефон, ноутбук, комп'ютер з відповідним програмним забезпеченням, що дозволяє працювати у сервісі GSuiteforEducation	1-10

Методичне забезпечення:

1. Божко Л.Д. Робоча програма навчальної дисципліни «Культурно-історична регіоналістика» для студентів 1 курсу денної та заочної форм

навчання напряму підготовки 242– «туризм і рекреація» другого (магістерського) рівня вищої освіти. Харків: ХДАК, 2022.

2. Божко Л.Д. Силабус навчальної дисципліни «Культурно-історична регіоналістика» для студентів 1 курсу денної та заочної форм навчання напряму підготовки 242– «туризм і рекреація» другого (магістерського) рівня вищої освіти. Харків: ХДАК, 2022.

3. Божко Л.Д. Методичні вказівки для виконання практичних (семінарських) робіт з навчальної дисципліни «Культурно-історична регіоналістика» для студентів 1 курсу денної та заочної форм навчання напряму підготовки 242– «туризм і рекреація» другого (магістерського) рівня вищої освіти. Харків: ХДАК, 2022.

4. Божко Л.Д. Опірний конспект лекцій з дисципліни «Культурно-історична регіоналістика» для студентів 1 курсу денної та заочної форм навчання напряму підготовки 242 – «туризм і рекреація» другого (магістерського) рівня вищої освіти. Харків: ХДАК, 2022.

9. Рекомендована література

Обов'язкова

1. Верменич Я.В. Адміністративно-територіальний устрій України: Еволюція, сучасний стан, проблеми реформування, ч. 1–2. К., 2009.

2. Верменич Я. Локальні рівні сучасного історичного пізнання: Спроба типологізації. Там само, вип. 3. К., 2009.

3. Верменич Я. В. Теоретико-методологічні проблеми історичної регіоналістики в Україні. – К.: Ін-т історії України НАН України, 2003. – 516с.

4. Смолій В. Вступне слово. В кн.: Регіональна історія України: Збірник наукових статей, вип. 1. К., 2007.

Додаткова

1. Бадяк В.П. Історичне краєзнавство як початковий курс [Текст] / В.П. Бадяк // Історичне краєзнавство в системі освіти України: здобутки, проблеми, перспективи: Наук. зб. – Кам'янець-Подільський: Абетка-НОВА, 2002. – С. 15-24.

2. Близняк М. Історичне краєзнавство [Текст]: навч. посібник / М. Близняк. – Острог: Вид-во Нац. ун-ту «Острозька академія», 2011. – 236 с.

3. Верменич Я. В. "Земля" як категорія історичної регіоналістики // Історія України. Маловідомі імена, події, факти: Зб. статей. – Вип. 19. – К.-Донецьк: Рідний край, 2001. – С. 12-19.

4. Верменич Я. В. Історичні міста в системі пам'яткоохоронної діяльності та регіонально-історичних досліджень // Спеціальні історичні дисципліни: питання теорії та методики: Зб. наукових праць та спогадів. – Ч.4. – Ч.2. – К.,2000. – С. 355-369.

5. Верменич Я. В. Концептуалізація історичної регіоналістики в системі соціогуманітарного знання // Україна соборна. Збірник наукових статей. – Вип.1. – К., 2004. – С. 340-379.
6. Верменич Я. В. Методологічний інструментарій історичного краєзнавства в Україні (XIX – поч. XX ст.) // Спеціальні історичні дисципліни: питання теорії і методики. – Ч. 3. – К., 1999. – С. 216-223.
7. Верменич Я. В. Поняття "регіональна історіографія" в сучасному українознавстві: зміст, структура, дослідницькі методи // Проблеми історії України: Факти, судження, пошуки. Міжвідомчий збірник наукових праць. – Вип. 6. – К., 2002. – С. 112-120.
8. Верменич Я. В. Регіон у понятійно-термінологічній системі історичної регіоналістики // Історико-географічні дослідження в Україні. Зб. наук. праць. – Ч.6. – К., 2003. – С. 319-329.
9. Верменич Я. В., П.Т.Тронько Дослідження історії міст і сіл в історичному краєзнавстві України: здобутки і проблеми // Історико-географічні дослідження в Україні. Збірка наукових праць. – Ч.5. – К., 2001. – С. 14-30.
10. Голубко В. Історичне краєзнавство: навч. посібник: у 2 ч. / В. Голубко, С. Качараба, А. Середяк. – Л.: Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2005. – Ч. I. – 130 с.
11. Закон України "Про транскордонне співробітництво" (26.06.2004 р. № 1861-IV) // газ. "Голос України", 22 липня 2004 р.
12. Колесник І. Історіографічний дискурс в Україні: реалії та прогнози. // Сучасна українська історіографія: проблеми методології та термінології: Матеріали Всеукраїнського науково-методологічного семінару (Київ, 17 червня 2004 р.). – К.: Інститут історії України НАН України, 2005. – С. 28.
13. Проблеми регіонального розвитку Півдня України (Аналітичні оцінки). / За ред. Михайлюк О. Л., Хомич Л. В. – Одеса, 2006. – 199 с.
14. Серкіз Я. Історичне краєзнавство [Текст]: навч.-метод. посібник / Я. Серкіз. – Л.: ЛОНМІО, 1995. – 76 с.
15. Студенніков І. В. Теоретичні проблеми дослідження євро регіонів в Україні (на матеріалах Євро регіону "Нижній Дунай"). // Записки історичного факультету. – Вип. 12. – Одеса, 2002. – С. 505-515;
16. Студенніков І. Феномен євро регіонів в контексті методології історико-регіональних досліджень. // Історія України. Маловідомі імена, події, факти. (Збірник статей). Вип. 22-23. – К.: Ін-т історії України НАН України, 2003. – С. 187-201. (Електронна версія: <http://www.crs.org.ua/data/Studennikov%20art.%20for%20Hist.of.Ukr.doc>)
17. Топчієв О. Г. Теоретичні основи регіональної економіки (навчальний посібник). – Київ, 1997. - С. 10.
18. Транскордонні території України (Проблеми розвитку). / Редактори-упорядники Ю. Білоконь, І. Фомін. – Київ, 1999. – 265 с.
19. Франко І. Галицьке краєзнавство [Текст] / І. Франко // Збір. творів: у 50 т. – К.: Наук. думка, 1986. – Т. 46, кн. 2. – С. 116-150.

20. Declaration of the Assembly of European Regions on Regionalism in Europe (Basel, 4th December 1996. – Strasbourg, 1995, - P. 2 // <http://www.are-regions-europe.org/GB/A4/A41.html>.

Інформаційні ресурси Інтернет

1. Законодавство України — <https://rada.gov.ua/news/zak>
2. Наукова періодика України — <http://nbuv.gov.ua/taxonomy/term/334>
3. Електронні підручники онлайн «Педагогіка і психологія» — <http://chitalka.info/psy.html>
4. БД Освіта. ua. — <http://osvita.ua/school/psychology>.
5. Мета – українська пошукова система. — <http://www.meta-ukraine.com>.
6. Пошукова система Google. — <http://www.google.com>.

**10. Інструктивно-методичні матеріали до практичних
(семінарських) робіт
Практична робота №1.**

Тема : Регіонознавство як наука. Методи й рівні вивчення регіонів

Мета: Опрацювати літературу та інформаційні джерела за темою та підготувати реферати.

Література:

1. Верменич Я. В. Історична регіоналістика в Україні: спроба концептуального аналізу. – К.: Інститут історії України НАНУ, 2001. – 231 с.
2. Верменич Я. В. Теоретико-методологічні проблеми історичної регіоналістики в Україні. – К.: Ін-т історії України НАН України, 2003. – 516с.
3. Паламарчук М. Регіональні дослідження: завдання і наукові підходи. // Регіональна економіка. - № 1. - 1996. - С. 33.

Завдання: Підготувати реферат на задану тему

Теми рефератів:

1. Регіоналістика в колі суміжних дисциплін
2. Етимологія слова "регіон".
3. Поняття "регіон" у вітчизняній і закордонній науці.
4. "Регіон" як наукова категорія.
5. Співвідношення понять "регіон", "район", "область", "губернія", "країна".
6. Основні підходи до вивчення регіонів і принципи районування.
7. Рівні вивчення регіонів.
8. Методи дослідження регіонів.

Практична робота №2.

Тема :Історія становлення регіонознавства

Мета: Опрацювати літературу та інформаційні джерела за темою та підготувати реферати.

Література:

1. Верменич Я. В. Історична регіоналістика в Україні: спроба концептуального аналізу. – К.: Інститут історії України НАНУ, 2001. – 231 с.
2. Верменич Я. В. Теоретико-методологічні проблеми історичної регіоналістики в Україні. – К.: Ін-т історії України НАН України, 2003. – 516с.
3. Игнатов В. П., Бутов В. И. Регионоведение: Учебное пособие. – Москва-Ростов н/Д., 2004.
4. Паламарчук М. Регіональні дослідження: завдання і наукові підходи. // Регіональна економіка. - № 1. - 1996. - С. 33.
5. Верменич Я. В. "Земля" як категорія історичної регіоналістики // Історія України. Маловідомі імена, події, факти: Зб. статей. – Вип. 19. – К.-Донецьк: Рідний край, 2001. – С. 12-19.

6. Верменич Я. В. Біля витоків українського краєзнавства (Комісія для опису губерній Київського учбового округу) // Історія України. Маловідомі імена, події, факти: Зб.статей. – Вип.11. – К.: Рідний край, 2000. – С. 89-105.

Завдання: Підготувати реферат на задану тему.

Теми рефератів:

1. Перші регіональні дослідження.
2. Науковий центр з регіональних досліджень і діяльність В.І. Вернадського.
3. Регіональні дослідження в різних сферах науки в 60-80-і роки.
4. Діяльність міжнародної Академії регіонального розвитку й співробітництва (Марс) в 90-і роки ХХ століття.
5. Декларація про регіоналізм в Європі (Асамблея регіонів Європи 1997р.).
6. Тенденція комплексності у вивченні регіонів

Практична робота № 3.

Тема : Сучасна концепція дослідження культури регіону

Мета: Опрацювати літературу та інформаційні джерела за темою та підготувати реферати с презентацією

Література:

1. Верменич Я. В. Історична регіоналістика в Україні: спроба концептуального аналізу. – К.: Інститут історії України НАНУ, 2001. – 231 с.
2. Верменич Я. В. Теоретико-методологічні проблеми історичної регіоналістики в Україні. – К.: Ін-т історії України НАН України, 2003. – 516с.
3. Верменич Я. В. "Земля" як категорія історичної регіоналістики // Історія України. Маловідомі імена, події, факти: Зб. статей. – Вип. 19. – К.-Донецьк: Рідний край, 2001. – С. 12-19.
4. Паламарчук М. Регіональні дослідження: завдання і наукові підходи. // Регіональна економіка. - № 1. - 1996. - С. 33.

Завдання: Підготувати реферат на задану тему

Теми рефератів:

1. Поняття "тип", "ареал", "історико-культурна зона" у регіоналістиці.
2. Проблеми реконструкції в сучасній науці.
3. Тип як система. Культурно-історичний тип.
4. Поняття "топохрон" і його евристична функція.
5. Структура регіональної культури (матеріальна, духовна й художня).
6. Вплив на локальні об'єкти природно-географічних чинників.
7. Вплив на локальні об'єкти соціоетнічних чинників.
8. Вплив на локальні об'єкти геополітичних чинників.
9. Вплив на локальні об'єкти історико-культурних чинників.

Практична робота № 4.

Тема : Історія регіонального устрою України й фактори регіонального розвитку.

Мета: Опрацювати літературу та інформаційні джерела за темою та підготувати реферати с презентацією

Література:

1. Верменич Я. В. Історична регіоналістика в Україні: спроба концептуального аналізу. – К.: Інститут історії України НАНУ, 2001. – 231 с.
2. Верменич Я. В. Теоретико-методологічні проблеми історичної регіоналістики в Україні. – К.: Ін-т історії України НАН України, 2003. – 516с.
3. Верменич Я. В. "Земля" як категорія історичної регіоналістики // Історія України. Маловідомі імена, події, факти: Зб. статей. – Вип. 19. – К.-Донецьк: Рідний край, 2001. – С. 12-19.
4. Верменич Я. В. Біля витоків українського краєзнавства (Комісія для опису губерній Київського учбового округу) // Історія України. Маловідомі імена, події, факти: Зб.статей. – Вип.11. – К.: Рідний край, 2000. – С. 89-105.

Завдання: Підготувати реферат на задану тему

Теми рефератів:

1. Форми територіального устрою Русі, Московського князівства.
2. Еволюція територіально-адміністративної системи Російської імперії.
3. Національно-територіальна форма державного устрою післяжовтневого періоду.
4. Економіко-технократична форма регіонального устрою.
5. Основні фактори регіонального розвитку.

Практична робота №5.

Тема : Сучасна державна регіональна політика. Перспективи розвитку культури регіонів України

Мета: Опрацювати літературу та інформаційні джерела за темою та підготувати доповіді та провести круглий стіл

Література:

1. Верменич Я. В. Історична регіоналістика в Україні: спроба концептуального аналізу. – К.: Інститут історії України НАНУ, 2001. – 231 с.
2. Верменич Я. В. Теоретико-методологічні проблеми історичної регіоналістики в Україні. – К.: Ін-т історії України НАН України, 2003. – 516с.
3. Верменич Я. В. "Земля" як категорія історичної регіоналістики // Історія України. Маловідомі імена, події, факти: Зб. статей. – Вип. 19. – К.-Донецьк: Рідний край, 2001. – С. 12-19.
4. Верменич Я. В. Біля витоків українського краєзнавства (Комісія для опису губерній Київського учбового округу) // Історія України. Маловідомі імена, події, факти: Зб.статей. – Вип.11. – К.: Рідний край, 2000. – С. 89-105.

Теми доповідей для круглого столу:

1. Концепції регіонального розвитку України на рубежі ХХ-ХХІ ст.
2. Конституційні політико-правові основи сучасної регіональної політики.
3. Формування нових політологічних і культурологічних моделей сучасного розвитку в координатах „центр-регіони”.
4. Методологія, цілі й завдання державної регіональної політики.
5. Стратегічні завдання регіонального розвитку.
6. Проекти програм культурного розвитку регіонів України.
7. Регіональні культури та їх взаємовплив.
8. Вплив історичних й культурно-етнічних факторів на поглиблення регіоналізації.

Практична робота №6.

Тема :Закарпаття, Буковина

Мета: Опрацювати літературу та інформаційні джерела за темою та виконати практичне завдання за наведеним планом

Література:

1. Аркас М. Історія України-Руси. К., 1990.
2. Верменич Я. В. Історична регіоналістика в Україні: спроба концептуального аналізу. – К.: Інститут історії України НАНУ, 2001. – 231 с.
3. Верменич Я. В. Історична регіоналістика і краєзнавство: діалектика співвідношення // Історико-географічні дослідження в Україні. Збірка наукових праць. – Число 7. – К., 2004. – С. 29-47.
4. Верменич Я. В. Історичні міста в системі пам'яткоохоронної діяльності та регіонально-історичних досліджень // Спеціальні історичні дисципліни: питання теорії та методики: Зб. наукових праць та спогадів. – Ч.4. – Ч.2. – К.,2000. – С. 355-369.
5. Верменич Я. В., П.Т.Тронько Дослідження історії міст і сіл в історичному краєзнавстві України: здобутки і проблеми // Історико-географічні дослідження в Україні. Збірка наукових праць. – Ч.5. – К.,2001. – С. 14-30.

Завдання: провести аналіз та підготувати презентацію історико-культурних регіонів Закарпаття та Буковина (на вибір).

План практичної роботи:

1. загальна характеристика історії формування історико-культурного регіону;
2. пам'ятки історії;
3. пам'ятки археології;
4. пам'ятки містобудування і архітектури; пам'ятки мистецтва;
5. документальні пам'ятки;
6. народні промисли;

7. етнографічні пам'ятки (усна народна творчіть, етнічне вбрання, особливості побудови) та етнографічні свята.

Практична робота № 7.

Тема :Галичина, Поділля, Волинь

Мета: Опрацювати літературу та інформаційні джерела за темою та виконати практичне завдання за наведеним планом

Література:

1. Аркас М. Історія України-Руси. К., 1990.
2. Верменич Я. В. Історична регіоналістика в Україні: спроба концептуального аналізу. – К.: Інститут історії України НАНУ, 2001. – 231 с.
3. Верменич Я. В. Історична регіоналістика і краєзнавство: діалектика співвідношення // Історико-географічні дослідження в Україні. Збірка наукових праць. – Число 7. – К., 2004. – С. 29-47.
4. Верменич Я. В. Історичні міста в системі пам'яткоохоронної діяльності та регіонально-історичних досліджень // Спеціальні історичні дисципліни: питання теорії та методики: Зб. наукових праць та спогадів. – Ч.4. – Ч.2. – К.,2000. – С. 355-369.
5. Верменич Я. В., П.Т.Тронько Дослідження історії міст і сіл в історичному краєзнавстві України: здобутки і проблеми // Історико-географічні дослідження в Україні. Збірка наукових праць. – Ч.5. – К.,2001. – С. 14-30.

Завдання: провести аналіз та підготувати презентацію історико-культурних регіонів Галичина, Поділля, Волинь (на вибір)

План практичної роботи:

1. загальна характеристика історії формування історико-культурного регіону;
2. пам'ятки історії;
3. пам'ятки археології;
4. пам'ятки містобудування і архітектури; пам'ятки мистецтва;
5. документальні пам'ятки;
6. народні промисли;
7. етнографічні пам'ятки (усна народна творчіть, етнічне вбрання, особливості побудови) та етнографічні свята.

Практична робота №8.

Тема :Чернігівщина, Київщина

Мета: Опрацювати літературу та інформаційні джерела за темою та виконати практичне завдання за наведеним планом

Література:

1. Аркас М. Історія України-Руси. К., 1990.
2. Верменич Я. В. Історична регіоналістика в Україні: спроба концептуального аналізу. – К.: Інститут історії України НАНУ, 2001. – 231 с.

3. Верменич Я. В. Історична регіоналістика і краєзнавство: діалектика співвідношення // Історико-географічні дослідження в Україні. Збірка наукових праць. – Число 7. – К., 2004. – С. 29-47.

4. Верменич Я. В. Історичні міста в системі пам'яткоохоронної діяльності та регіонально-історичних досліджень // Спеціальні історичні дисципліни: питання теорії та методики: Зб. наукових праць та спогадів. – Ч.4. – Ч.2. – К.,2000. – С. 355-369.

5. Верменич Я. В., П.Т.Тронько Дослідження історії міст і сіл в історичному краєзнавстві України: здобутки і проблеми // Історико-географічні дослідження в Україні. Збірка наукових праць. – Ч.5. – К.,2001. – С. 14-30.

Завдання: провести аналіз та підготувати презентацію історико-культурних регіонів Чернігівщина, Київщина (на вибір)

План практичної роботи:

1. загальна характеристика історії формування історико-культурного регіону;
2. пам'ятки історії;
3. пам'ятки археології;
4. пам'ятки містобудування і архітектури; пам'ятки мистецтва;
5. документальні пам'ятки;
6. народні промисли;
7. етнографічні пам'ятки (усна народна творчіть, етнічне вбрання, особливості побудови) та етнографічні свята

Практична робота №9.

Тема :Слобожанщина, Полтавщина, Донбас

Мета: Опрацювати літературу та інформаційні джерела за темою та виконати практичне завдання за наведеним планом

Література:

1. Аркас М. Історія України-Руси. К., 1990.
2. Верменич Я. В. Історична регіоналістика в Україні: спроба концептуального аналізу. – К.: Інститут історії України НАНУ, 2001. – 231 с.
3. Верменич Я. В. Історична регіоналістика і краєзнавство: діалектика співвідношення // Історико-географічні дослідження в Україні. Збірка наукових праць. – Число 7. – К., 2004. – С. 29-47.
4. Верменич Я. В. Історичні міста в системі пам'яткоохоронної діяльності та регіонально-історичних досліджень // Спеціальні історичні дисципліни: питання теорії та методики: Зб. наукових праць та спогадів. – Ч.4. – Ч.2. – К.,2000. – С. 355-369.
5. Верменич Я. В., П.Т.Тронько Дослідження історії міст і сіл в історичному краєзнавстві України: здобутки і проблеми // Історико-географічні дослідження в Україні. Збірка наукових праць. – Ч.5. – К.,2001. – С. 14-30.

Завдання: провести аналіз та підготувати презентацію історико-культурних регіонів Слобожанщина, Полтавщина, Донбас (на вибір)

План практичної роботи:

1. загальна характеристика історії формування історико-культурного регіону;
2. пам'ятки історії;
3. пам'ятки археології;
4. пам'ятки містобудування і архітектури; пам'ятки мистецтва;
5. документальні пам'ятки;
6. народні промисли;
7. етнографічні пам'ятки (усна народна творчіть, етнічне вбрання, особливості побудови) та етнографічні свята

Практична робота №10.

Тема : Запоріжжя, Причорномор'я, Крим

Мета: Опрацювати літературу та інформаційні джерела за темою та виконати практичне завдання за наведеним планом

Література:

1. Аркас М. Історія України-Руси. К., 1990.
2. Верменич Я. В. Історична регіоналістика в Україні: спроба концептуального аналізу. – К.: Інститут історії України НАНУ, 2001. – 231 с.
3. Верменич Я. В. Історична регіоналістика і краєзнавство: діалектика співвідношення // Історико-географічні дослідження в Україні. Збірка наукових праць. – Число 7. – К., 2004. – С. 29-47.
4. Верменич Я. В., П.Т.Тронько Дослідження історії міст і сіл в історичному краєзнавстві України: здобутки і проблеми // Історико-географічні дослідження в Україні. Збірка наукових праць. – Ч.5. – К., 2001. – С. 14-30.
5. Гумилев Л. Н. Древняя Русь и Великая Степь. Л., 1989.
6. Сергійчук В. Український Крим. — К.: Українська Видавнича Спілка.
7. Нариси стародавньої історії Української РСР. К., 1957.

Завдання: провести аналіз та підготувати презентацію історико-культурних регіонів Запоріжжя, Причорномор'я, Крим (на вибір)

План практичної роботи:

1. загальна характеристика історії формування історико-культурного регіону;
2. пам'ятки історії;
3. пам'ятки археології;
4. пам'ятки містобудування і архітектури; пам'ятки мистецтва;
5. документальні пам'ятки;
6. народні промисли;
7. етнографічні пам'ятки (усна народна творчіть, етнічне вбрання, особливості побудови) та етнографічні свята

11. Питання до екзамену

1. Формування окремих регіонів країни в історичному та культурологічному вимірах.
2. Сучасна концепція дослідження культури регіону.
3. Історико-культурний регіон Київщина.
4. Витоки регіональної самосвідомості.
5. Регінознавство, регіоналістика, регінологія. Регіоналістика в колі суміжних дисциплін.
6. Історико-культурний регіон Буковина.
7. Формування нових політологічних і культурологічних моделей сучасного розвитку в координатах опозиції "центр-регіони".
8. Економіко-технократична форма регіонального устрою.
9. Історико-культурний регіон Галичина.
10. Вплив на локальні об'єкти природно-географічних чинників.
11. Історія становлення регінознавства.
12. Регіональні культури та їх взаємовплив.
13. 7г84875нг7457
14. Регіональні культури та їх взаємовплив.
15. Основні підходи до вивчення регіонів і принципи районування
16. Історико-культурний регіон Поділля
17. Формування та розвиток історико-етнографічних регіонів України.
18. Форма територіального устрою Русі, Московського князівства.
19. Історико-культурний регіон Закарпаття.
20. Поняття "історико-етнографічний регіон" в історичному контексті.
21. Регіональні дослідження в різних сферах науки в 60-80-і роки.
22. Проекти програм культурного розвитку регіонів України.
23. Регінознавство як наука. Методи й рівні вивчення регіонів
24. Декларація про регіоналізм в Європі (Асамблея регіонів Європи 1997р.).
25. Історико-культурний регіон Волинь.
26. Місце і роль історичного знання в регіоналістиці.
27. Поняття "тип", "ареал", "історико-культурна зона" у регіоналістиці.
28. Історико-культурний регіон Чернігівщина.
29. Причини дезінтегративних процесів в українському суспільстві та формування історико-етнографічних регіонів.
30. Еволюція територіально-адміністративної системи.
31. Конституційні політико-правові основи сучасної регіональної політики.
32. Обумовленість та форми прояву етнокультурних особливостей українців в етнорегіональному вимірі.
33. "Регіон" як наукова категорія. Співвідношення понять "регіон", "район", "область", "губернія", "країна".
34. Історико-культурний регіон Слобожанщина.
35. Етнокультурні регіони як об'єкти етнополітики держав, у складі яких вони знаходились.

36. Історія регіонального устрою України й фактори регіонального розвитку
37. Історико-культурний регіон Полтавщина
38. Рівні вивчення регіонів: макрорівень, мезоуровень, мікрорівень.
Методи дослідження регіонів (спеціалізовані й загальні).
39. Основні фактори регіонального розвитку: геополітична, національна, демографічний, екологія й природокористування.
40. Історико-культурний регіон Запоріжжя
41. Предмет регіонознавства. Структура регіонознавства.
42. Сучасна держава на регіональну політику.
Перспективи розвитку культури регіонів України
43. Історико-культурний регіон Донбас
44. Етимологія слова "регіон". Поняття "регіон" у вітчизняній і закордонній науці.
45. Структура регіональної культури (матеріальна, духовна й художня).
46. Історико-культурний регіон Причорномор'я
47. Перші регіональні дослідження (П.П. Семенов-Тянь-Шанський, А.І. Шпаків, А.Н. Челицев, С.Ю. Вітте й ін.).
48. Вплив на локальні об'єкти природно-географічних, соціоетнічних, геополітичних, історико-культурних чинників
49. Історико-культурний регіон Крим

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

КУЛЬТУРНО-ІСТОРИЧНА РЕГІОНАЛІСТИКА

Програма та навчально-методичні матеріали до курсу

Укладач:

Божко Любов Дмитрівна,
доктор культурології, завідувачка кафедри туристичного бізнесу

Друкується в авторській редакції

План 2023

Підписано до друку 20.04.2023 р. Формат 60x84/16
Гарнітура «Times». Папір для мн. ап. Друкризограф.
Ум. Друкарк. . Обл.-вид. арк. . Тираж 100. Зам . №
ХДАК, 61057, м. Харків, Бурсацький узвіз, 4
Надруковано в лаб. множ. техніки ХДАК